

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
Ы. АЛТЫНСАРИН АТЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ БІЛІМ АКАДЕМИЯСЫ

**«ЖАЙЛЫ МЕКТЕПТЕР» ПИЛОТТЫҚ ҰЛТТЫҚ ЖОБАСЫ
АЯСЫНДА МЖМБС-ҒА СӘЙКЕС ҮОЖ ЖӘНЕ ҮОБ АПРОБАЦИЯЛАУ
ӘДІСНАМАСЫН ӘЗІРЛЕУ**

Астана, 2025

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы Ғылыми-әдістемелік кеңесінің шешімімен баспаға ұсынылды (2025 жылғы 6 наурыздағы №1 хаттама).

«Жайлы мектептер» пилоттық ұлттық жобасы аясында МЖМБС-ға сәйкес ҮОЖ және ҮОБ апробациялау әдіснамасы. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2025. – 32 б.

Материалдарда «Жайлы мектептер» пилоттық ұлттық жобасы шеңберінде мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына (МЖББС) сәйкес үлгілік оқу жоспарларын (ҮОЖ) және үлгілік оқу бағдарламаларын (ҮОБ) сынақтан өткізу әдіснамасының негізгі аспектілері қарастырылады.

Апробацияның мақсаттары мен міндеттері, оны жүргізудің негізгі кезеңдері, оқу бағдарламаларының тиімділігін бағалау әдістері, сондай-ақ олардың қазіргі білім беру талаптарына сәйкестігінің критерийлері сипатталған. Цифрлық технологияларды интеграциялауға, білім беру ортасын жаңғыртуға, педагогикалық тәсілдерді іске асыруға ерекше назар аударылады.

© Ы. Алтынсарин атындағы
Ұлттық білім академиясы, 2025.

КІРІСПЕ

Қазіргі заманғы жаһандық процестер ұлттық білім беру жүйелерінен орта білім берудің сапасы мен қолжетімділігін арттыруды талап етеді, өйткені ол адами капиталды – қоғамның әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі ресурсын қалыптастыруда шешуші рөл атқарады.

Адами капиталға адамның экономикалық және әлеуметтік өмірге тиімді қатысуына мүмкіндік беретін білім, дағдылар, құзыреттер мен денсаулық кіреді. Цифрлық экономика мен жаһандық бәсекелестікті дамыту жағдайында мемлекеттер білім алушыларды даярлаудың жоғары деңгейін қамтамасыз етуі қажет.

Орта білім беру – білім беру жүйесіндегі іргелі кезең ғана емес, сонымен қатар, қоғамның тұрақты дамуына әсер ететін адами капиталды қалыптастырудың негізгі факторы болып табылады. Оның сапасын қамтамасыз ету, бәсекеге қабілетті кадрларды даярлауға, елдің экономикалық әлеуетін арттыруға және азаматтардың өмір сүру сапасын жақсартуға ықпал етеді.

Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты (бұдан әрі – МЖББС) бірыңғай білім беру кеңістігін қалыптастыруда және білім беру сапасын қамтамасыз етуде шешуші рөл атқарады. Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің МЖББС білім беру мазмұнына, білім алушылардың дайындық деңгейіне және оқу нәтижелеріне қойылатын ең төменгі талаптарды белгілейді, бұл барлық деңгейлерде (бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім) білім берудің жоғары сапасына қол жеткізуге ықпал етеді.

Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің МЖББС проблемалық аймақтарды анықтауға және оларды шешудің тиімді стратегияларын әзірлеуге мүмкіндік бере отырып, білім беру сапасын ұлттық мониторингілеу және бағалау жүйесін әзірлеу үшін негіз болып табылады.

Осылайша, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің МЖББС әрі қарай оқуға және кәсіби қызметке дайын бәсекеге қабілетті түлектерді даярлауға ықпал ете отырып, білім беру жүйесінің тұрақтылығын, сапасы мен дамуын қамтамасыз ететін стратегиялық құжат болып табылады.

«Жайлы мектептер» пилоттық ұлттық жобасы шеңберінде бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің МЖББС сәйкес үлгілік оқу жоспарларын (бұдан әрі – ҮОЖ) және үлгілік оқу бағдарламаларын (бұдан әрі – ҮОБ) сынақтан өткізу Қазақстанның білім беру жүйесін жетілдірудің маңызды кезеңі болып табылады. Бұл үдеріс білім беру мазмұнын жетілдіруге, заманауи білім беру технологияларын енгізуге және білімді сапалы игеруге ықпал ететін жайлы білім беру ортасын құруға бағытталған.

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Орта білім кәсіптік оқыту мен кәсіби қызмет үшін қажетті негізгі құзыреттер мен пәндік білім мен дағдыларды қалыптастырады.

Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру МЖББС оқу бағдарламаларын, оқулықтар мен әдістемелік материалдарды жасау үшін тұжырымдамалық және мазмұндық негіздерді айқындайды, бұл бүкіл ел бойынша білім беру процесінде тұтастықты қамтамасыз етеді.

Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру МЖМБС мектептерге оқу бағдарламаларын балалардың қызығушылықтары мен қабілеттеріне сәйкес бейімдеуге мүмкіндік бере отырып, оқушылардың әртүрлі білім беру қажеттіліктерін ескереді.

Үлгілік оқу жоспары – оқу пәндерінің тізбесін регламенттейтін және тиісті білім беру деңгейіндегі оқу жүктемесінің инвариантты және вариативті компоненттерінің көлемін айқындайтын құжат.

Үлгілік оқу бағдарламасы – мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының негізінде әзірленетін, үлгілік оқу жоспарының міндетті компонентінің пәнін зерделеудің мазмұнын, көлемін және тәртібін айқындайтын, игеру үшін қажетті негізгі білімдердің, іскерліктердің, дағдылар мен құзыреттердің шеңберін, ұсынылатын әдебиеттерді көрсететін және Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы уәкілетті органы бекітетін құжат.

Білім беру стандарттарын жаңарту оқу бағдарламаларын цифрландыруды, жаһандануды және STEM-білім беруді дамытуды қоса алғанда, қазіргі заманғы жағдаятқа бейімдеу қажеттілігіне байланысты.

Апробация – білім беру процесіне енгізу туралы шешім қабылдау үшін МЖББС, ҮОЖ, ҮОБ, әдістемелік әзірлемелер, нормативтік-әдістемелік, ғылыми-әдістемелік, оқу-әдістемелік материалдардың әзірленген жобаларының тиімділігін тексеру процесі.

Білім берудегі апробация – бұл бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім берудің МЖББС-на сәйкес жаңа үлгілік оқу жоспарлары мен үлгілік оқу бағдарламаларын, оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді, әдістемелерді, педагогикалық технологияларды эксперименттік енгізу және тексеру процесі.

Апробация, сонымен қатар, білім беру ұйымдары, педагогтер топтары және жекелеген педагогтер әзірлейтін білім беру процесін жетілдіруге, белгілі бір салада білім алушылардың білімін, дағдылары мен құзыреттерін дамытуға және т. б. бағытталған педагогикалық инновацияларды бағалау мақсатында жүргізіледі. Апробация оқу процесінің нақты жағдайында әзірленген білім беру бастамаларын практикалық тестілеуді, олардың тиімділігін талдауды және алынған нәтижелер негізінде кейінгі түзетуді қамтиды.

Апробация білім беру сапасын қамтамасыз етуде шешуші рөл атқарады, өйткені ол жаңа білім беру бастамаларын енгізу кезінде ықтимал тәуекелдерді азайтуға мүмкіндік береді.

МЖББС сәйкес ҮОЖ және ҮОБ апробациясы – бұл пилоттық мектептерде жаңартылған немесе жаңа стандартты республикалық деңгейде түпкілікті бекіту және енгізу алдында эксперименттік енгізу процесі.

Пилоттық мектеп – бұл жаңа педагогикалық технологиялар мен білім берудің жаңа мазмұнын апробациядан өткізу үшін эксперимент режимінде білім беру бағдарламаларын жүзеге асыратын білім беру ұйымы.

Апробацияның мақсаты нақты білім беру процесінде МЖББС сәйкес оқу жоспары мен оқу бағдарламаларының тиімділігі мен қолданылуын, олардың білім сапасына қойылатын қазіргі заманғы талаптарға сәйкестігін, білім алушылардың оқу жетістіктеріне және педагогтердің кәсіби қызметіне әсерін тексеру және бағалау болып табылады.

«2025-2026 оқу жылында бастауыш және негізгі орта білім беру МЖББС апробациялау жөніндегі жол картасына» сәйкес апробациялау міндеттеріне төмендегілер кіреді:

- үлгілік оқу жоспарларын апробациядан өткізу, оның ішінде біріктірілген пәндерді;

- пән бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын апробациялау;

- қазақ тіліне ерте бойлау бағдарламасын апробациялау;

- біріктірілген пәндер бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын апробациялау;

- пәндік-тілдік интеграция негізінде екінші және үшінші тілдерде тілдік емес пәндерді оқыту әдістемесін апробациядан өткізу;

- оқу процесінде педагогикалық тәсілдерді апробациядан өткізу;

- ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды оқытуға байланысты нормаларды апробациядан өткізу;

- пәндік білім мен дағдыларды, метапәндік дағдыларды және негізгі құзыреттерді бағалауды интеграциялау әдістемесін апробациядан өткізу;

- білім берудің базалық құндылықтарының декомпозициясы негізінде оқыту мен тәрбиелеуді интеграциялау әдістемесін апробациядан өткізу;

- әлеуметтік GPA бағалау әдістемесін апробациядан өткізу;

- оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді апробациялау;

- Оқу ағарту министрінің бұйрықтарын және өзге де бейінді НҚА апробациялау.

Апробация жүргізу әдістері: педагогикалық эксперимент (пилоттық мектептерде жаңа стандарттар мен бағдарламаларды енгізу және апробациялау); педагогтердің, білім алушылар мен ата-аналардың сауалнамасы мен сұхбаты; апробация процесінде білім алушылардың оқу жетістіктерін талдау; сабақтарды бақылау және білім беру тәжірибесін талдау; апробацияға дейінгі және кейінгі нәтижелерді салыстырмалы талдау.

2. АПРОБАЦИЯ ӨТКІЗУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

МЖББС-қа сәйкес ҮОЖ және ҮОБ апробациядан өткізу процесін шартты түрде 3 кезеңге бөлуге болады: дайындық, апробацияны жүзеге асыру, нәтижелерді мониторингілеу және талдау.

2.1 Апробацияның дайындық кезеңі

Дайындық кезеңі МЖББС-ға сәйкес ҮОЖ және ҮОБ апробациясын сәтті өткізудің негізі болып табылады. Ол пилоттық мектептерде жаңа стандартты тиімді енгізу үшін әдіснамалық, ұйымдастырушылық және кадрлық базаны құрады.

Апробацияға дайындық мыналарды қамтиды:

- ҮОЖ және ҮОБ апробациялау әдіснамасын әзірлеу және бекіту;
- пилоттық мектептерді таңдау;
- пилоттық мектептердің педагогтары мен басшыларын оқыту;
- апробацияны мониторингілеу жүйесін әзірлеу;
- пилоттық мектептердің ҮОЖ және ҮОБ апробациясына дайындығын бағалау.

1) ҮОЖ және ҮОБ апробациясының әдіснамасын әзірлеу және бекіту – апробацияны жүргізудің мақсаты мен міндеттерін, кезеңдері мен технологиясын айқындау болып табылады. Ы. Алтынсарин Ұлттық білім академиясы (бұдан әрі – Академия) әзірлеген және уәкілетті органмен келісілген МЖББС, ҮОЖ, ҮОБ жобалары білім беру процесіне енгізілгенге дейін Академияның ғылыми-әдістемелік кеңесі бекіткен апробация әдіснамасына сәйкес пилоттық білім беру ұйымдарында сынақтан өтеді.

2) Пилоттық мектептерді таңдау – апробация әзірленген әдіснамасына сәйкес іріктелген білім беру ұйымдарының базасында жүргізіледі.

Үлгілік оқу жоспарлары мен бағдарламаларын апробациядан өткізу процесі объективті және шынайы нәтижелерге қол жеткізу үшін оқытудың әртүрлі шарттарын ұсынатын білім беру ұйымдарының қатысуын талап етеді.

Пилоттық мектептерді таңдау – алынған мәліметтердің дұрыстығы мен объективтілігін анықтайтын апробацияның негізгі кезеңі. Ол үшін репрезентативтілік пен ғылыми негізділік қағидаттарын сақтай отырып, мектептерді іріктеуге мұқият қарау қажет.

Іріктеудің мақсаты – оқытудың әртүрлі шарттары мен мәнмәтіндерін қамту үшін апробацияға қатысатын білім беру ұйымдарының іріктемесінің өкілдігін қамтамасыз ету.

Пилоттық мектептерді таңдау критерийлері:

1. Географиялық әртүрлілік:

- Еліміздің әр өңірінен (қалалық, ауылдық) мектептерді қосу.
- Әртүрлі климаттық, экономикалық және демографиялық жағдайлардан білім беру ұйымдарын қосу. (Барлық 17 өңірден және республикалық маңызы бар 3 қаладан қалалық және ауылдық білім беру ұйымдарын қосу ұсынылады.)

2. *Білім беру ұйымының түрі:*

- Жалпы білім беретін мектептер.
- Бейіндік мектептер (гимназиялар, лицейлер, мамандандырылған мектептер).

- Шағын жинақталған мектептер (оқушылар саны шектеулі).

- Әртүрлі оқу тілдері бар мектептер (қазақ, орыс, басқа тілдер).

3. *Материалдық-техникалық база:*

- Жабдықталу деңгейі әртүрлі мектептер (цифрлық технологияларға, зертханаларға, оқу материалдарына қол жеткізу деңгейі).

- Интерактивті және мультимедиялық оқыту құралдарының болуы.

4. *Кадрлық құрам:*

- Педагогикалық ұжымның біліктілігі мен тәжірибесі (жас мамандарды да, тәжірибелі мұғалімдерді де қосу).

- Педагогтердің инновацияларға, жаңа бағдарламалар мен әдістемелерді енгізуге дайындығы.

5. *Әлеуметтік-экономикалық контекст:*

- Білім алушылар отбасыларының әл-ауқат деңгейі бойынша әртүрлілік.

- Әлеуметтік осал санаттағы балалармен жұмыс істейтін мектептерді есепке алу.

6. *Оқушылардың академиялық жетістіктерінің деңгейі:*

- Білім алушылардың үлгерімі әртүрлі деңгейдегі мектептердің қатысуы (жоғары, орташа, төмен көрсеткіштер).

- Білім беру сапасын ұлттық және халықаралық зерттеулерге қатысқан мектептердің қатысуы (PISA, TIMSS, халықаралық олимпиадалар).

7. *Инновациялық жобаларға қатысу тәжірибесі:*

- Білім беру реформаларын енгізу және жаңа оқу бағдарламаларын сынақтан өткізу тәжірибесі бар мектептер.

- Оқыту мен оқу процесін басқарудың тиімді тәжірибесінің болуы.

8. *Апробацияға қатысуға дайындық:*

- Әкімшілік пен педагогикалық ұжымның эксперименттік қызметке қызығушылығы.

Апробация кезінде және білім беру жүйесін объективті талдау кезінде сенімді мәліметтер алу үшін апробацияға мүдделі және білім беру реформаларымен жұмыс тәжірибесі бар мектептерді *мақсатты іріктеуді*, сондай-ақ мектептерді *кездейсоқ таңдауды* қамтитын *аралас іріктеу тәсілін* қолдану маңызды. Осылайша, апробацияға қатысуға бұрын пилоттық зерттеулерге қатыспаған мектептер және апробация тәжірибесі бар мектептерді тартуға болады.

Білім беру ұйымдарын іріктеу барысында олардың апробацияға қатысуға дайындығы мен мотивациясын анықтау үшін мектептерге сауалнама жүргізу ұсынылады.

Апробация өткізілетін білім беру ұйымдарының тізбесін Академия қалыптастырады және бекітеді.

Академия МЖББС-қа сәйкес ҮОЖ және ҮОБ-ға апробация жүргізу туралы білім беру саласындағы уәкілетті органды, облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың білім басқармаларын хабардар етеді. Апробацияны академияның зерттеу тобы апробация әдіснамасы мен бағдарламасына сәйкес жүргізеді.

Академия пилоттық білім беру ұйымдарына апробация бағдарламасын ұсынады.

3) *Апробацияның дайындық кезеңінде пилоттық мектептердің педагогтер мен басшыларын оқыту жүргізіледі*, бұл олардың ҮОЖ және ҮОБ апробациялауға дайындығын қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады.

Педагогтер мен басшыларды оқытудың мақсаты – педагогтер мен басшыларды жаңа МЖББС, ҮОЖ және ҮОБ-ны тиімді іске асыруға дайындау, жаңа оқу бағдарламаларын енгізу кезінде оқытудың жаңа тәсілдері мен технологияларын қолдануда олардың құзыреттерін дамыту.

МЖББС апробациясы шеңберінде *педагогтерді оқытудың білім беру бағдарламасы* мынадай мәселелерді қамтуы мүмкін:

- жаңа МЖББС, ҮОЖ және ҮОБ мақсаттары мен міндеттерімен, ерекшеліктерімен таныстыру;
- жаңартылған оқу бағдарламаларымен практикалық жұмыс;
- МЖББС, ҮОЖ және оқу бағдарламаларының жаңа талаптарын ескере отырып оқытудың әдістемелік тәсілдемелері;
- оқу жетістіктерін және әлеуметтік GPA бағалау әдістері;
- педагогикалық технологияларды, оның ішінде цифрлық технологияларды пайдалану.

Педагогтерді оқыту аясында теория мен практиканы біріктіретін әртүрлі форматтағы оқытуды қолдану ұсынылады:

- пилоттық мектептердегі семинарлар мен шеберлік сыныптары;
- шалғай өңірлерді қамту үшін вебинарлар мен онлайн-консультациялар;
- әдістемелік практикумдар (кейстерді талдау, оқу жоспарларымен жұмыс);
- педагогтердің онлайн-қауымдастығын құру арқылы тәжірибе алмасу (чаттар, форумдар, бейнеконференциялар).

Педагогтерді үздіксіз әдістемелік қолдау үшін педагогтерге арналған *әдістемелік материалдарды* (әдістемелік ұсынымдар, әдістемелік нұсқаулықтар және т.б.) әзірлеу және оларды апробацияға қатысатын мектептермен қамтамасыз ету ұсынылады.

Пилоттық мектептер базасында тәжірибелі педагогтар мен сарапшылар қатарынан тьюторларды тағайындау апробация процесінде педагогтерді әдістемелік сүйемелдеуді қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Әдістемелік материалдарды әзірлеу педагогтер мен мектеп әкімшілігін жаңа МЖББС, ҮОЖ және ҮОБ сәтті енгізу үшін қажетті құралдармен қамтамасыз ету мақсатында іске асырылады.

МЖББС-қа сәйкес ҮОЖ және ҮОБ тиімді апробациядан өткізу үшін әдістемелік материалдарда мынадай аспектілерді ескеру қажет:

- күнтізбелік-тақырыптық жоспарлардың үлгілері;
- оқу тапсырмалары мен оқыту әдістемелерінің мысалдары;
- білім алушылардың нәтижелерін бағалау критерийлері және мониторинг жүйелері.

Әдістемелік материалдар сабақтардың жоспарларының үзінділерін, практикалық тапсырмаларды және бағдарламаларды әртүрлі оқу жағдайларына бейімдеу бойынша нұсқаулықтарды қамтуы мүмкін (мысалы, шағын жинақты мектептер үшін).

Пилоттық мектептер үшін әдістемелік материалдардың қолжетімділігін қамтамасыз ету мақсатында әдістемелік материалдардың электрондық нұсқалары бар онлайн-платформа және оларды педагогтердің талқылауы үшін мүмкіндік жасау ұсынылады.

4) *Апробацияны өткізудің дайындық кезеңі барысында апробацияны мониторингілеу жүйесі әзірленеді.*

Мониторинг жүйесін әзірлеудің мақсаты – оның барлық кезеңдерінде апробацияның тиімділігін объективті және тұрақты бағалауды қамтамасыз ету.

Апробацияны мониторингілеу жүйесі **МЖББС, оқу бағдарламаларына сәйкес апробация тиімділігін бағалаудың негізгі индикаторларын** қамтиды, мысалы:

- білім алушылардың жаңа мазмұнды меңгеру деңгейі (БЖБ, ТЖБ нәтижелері, білім алушылардың жазбаша және шығармашылық жұмыстарының нәтижелері);
- оқыту әдістемесіндегі өзгерістер динамикасы (бейне сабақтарды талдау, сабақтарды сараптамалық бақылау);
- педагогтердің, білім алушылардың және ата-аналардың қанағаттанушылық деңгейін бағалау (сауалнама, сұхбат);
- мектептердің апробацияға қатысу дәрежесі (вебинарларға қатысу, тәжірибе алмасу).

Апробацияны мониторингілеу шеңберінде келесі **бақылау құралдарын** пайдалану ұсынылады:

- *мектептердің аралық есептері* (тоқсан немесе квартал бойынша);
- *педагогтер, білім алушылар және ата-аналар арасында сауалнама және фокус-топтар*;
- оқыту тәжірибесіндегі өзгерістерді анықтау үшін *сабақтардың бейне және аудиожазбаларын талдау*;
- педагогтер пікірлер мен ұсыныстар қалдыра алатын *кері байланыс жинау онлайн-платформасы*.

Дайындық кезеңі ҮОЖ және ҮОБ апробациясын сәтті өткізудің негізі болып табылады. Оның сауатты ұйымдастырылуы тәуекелдерді барынша азайтуға, педагогтерді даярлауға және жаңартылған білім беру стандартын тиімді іске асыруды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Мониторинг пен әдістемелік қолдаудың нақты жүйесін енгізу нәтижелерді объективті талдау және оларды жаппай енгізу алдында МЖББС, ҮОЖ және ҮОБ жобаларын кейіннен түзету үшін жағдай жасайды.

5) Аprobацияның дайындық кезеңінің маңызды элементі - пилоттық мектептердің ҮОЖ және ҮОБ аprobациясына дайындығын бағалау.

МЖББС сәйкес ҮОЖ және ҮОБ аprobациясын бастамас бұрын пилоттық мектептердің дайындығына жан-жақты бағалау жүргізу қажет. Бұл олардың әлеуетін анықтауға, ықтимал тәуекелдерді анықтауға және МЖББС енгізу жоспарын түзетуге мүмкіндік береді.

Пилоттық мектептердің аprobацияға дайындығын бағалау келесі параметрлерді қамтиды:

1. Ұйымдастырушылық-әкімшілік дайындық

Мақсаты: мектептің аprobацияға басқарушылық және кадрлық дайындық деңгейін анықтау.

Бағалау критерийлері:

- әкімшіліктің ұйымдық өзгерістерге дайындығы;
- білім беру инновацияларын іске асырудағы мектеп тәжірибесі (мектеп мақсатты іріктеуден өткен жағдайда, мектепті кездейсоқ іріктеу кезінде бұл критерий ескерілмейді);
- аprobацияға жауапты тұлғалардың болуы (мектеп әкімшілігі арасынан үйлестіруші, тәжірибелі педагогтер арасынан тьюторлар);
- аprobацияға қатысатын эксперименттік және бақылау сыныптарының белгіленгенуі;
- мектептің ата-аналармен және қоғамдастықпен өзара әрекеттесу деңгейі.

2. Кадрлық дайындық

Мақсаты: педагогтердің құзыреттілік деңгейін, олардың мотивациясын және өзгерістерге дайындығын бағалау.

Бағалау критерийлері:

- педагогтердің біліктілігі, олардың кәсіби тәжірибесі;
- оқытудың заманауи әдістерін меңгеру деңгейі;
- аprobация жағдайында педагогтердің жұмысқа дайындығы (сауалнама, сұхбат);
- педагогтердің біліктілікті арттыру курстарынан өтуі.

3. Материалдық-техникалық дайындық

Мақсаты: ҮОЖ және ҮОБ іске асыру үшін мектептің жабдықталу деңгейін бағалау.

Бағалау критерийлері:

- жаңа МЖББС, ҮОЖ және ҮОБ сәйкес оқулықтардың, оқу материалдары мен әдістемелік құралдардың қол жетімділігі;
- сыныптарды қажетті жабдықтармен қамсыздандыру (зертханалар, интерактивті тақталар, компьютерлер) ;
- цифрлық инфрақұрылымның болуы (интернет, білім беру платформаларына қолжетімділік).

4. Білім алушылар мен ата-аналардың дайындығы

Мақсаты: білім алушылар мен олардың ата-аналарының хабардарлығы мен мотивациясының деңгейін бағалау.

Бағалау критерийлері:

- апробация мақсаттары туралы білім алушылар мен ата-аналарды хабардар ету;
- ата-аналардың қолдау көрсетуі, олардың білім беру процесіне қатысуы.

5. Әдістемелік дайындық

Мақсаты: апробация үшін қажетті оқу және әдістемелік материалдардың болуын тексеру.

Бағалау критерийлері:

- мектептің жұмыс оқу жоспарының, педагогтердің күнтізбелік-тақырыптық жоспарларының жаңа МЖББС және оқу бағдарламаларының талаптарына сәйкестігі;
- педагогтерге арналған әдістемелік ұсынымдардың қолжетімділігі;
- оқу жетістіктерін бағалау жүйесін әзірленуі.

Мектептердің дайындығы туралы объективті мәліметтер алу үшін келесі әдістерді қолдану ұсынылады:

Сауалнама – педагогтер, білім алушылар, ата-аналар және әкімшілік арасында.

Сұхбат және фокус-топтар – қатысушылардың үміттері мен алаңдаушылықтарын егжей-тегжейлі талдау.

Құжаттаманы талдау – жұмыс оқу жоспарларын, күнтізбелік-тақырыптық жоспарларды, есептерді, техникалық қамтамасыз етуді зерделеу.

Инфрақұрылымды тексеру – ғимараттың, жабдықтардың, оқу ресурстарының аудиті.

Сынақ тестілеу – жаңа стандарттарды қолдана отырып, пилоттық сабақтар өткізу.

2.2 Пилоттық мектептерде апробацияны жүзеге асыру

Апробацияны жүзеге асыру – бұл білім беру процесінде стандарттың ережелерін іске асыру, оның барысы мониторинг және оның нәтижелерін талдаумен қамтамасыз етіледі.

Академияның зерттеу тобы пилоттық білім беру ұйымдарының басшылары мен педагогтері үшін апробация тақырыбы бойынша оқыту семинарларын (өңірлерге барып) өткізеді.

Зерттеу тобы апробация процесіне ғылыми басшылық пен әдістемелік сүйемелдеуді жүзеге асырады.

Апробация жүргізу үшін зерттеу тобы пилоттық мектептер базасындағы білім алушылардың, олардың ата-аналарының келісімін алады.

Осы кезеңде пилоттық мектептер оқу процесіне жаңа МЖББС және оқу бағдарламаларын іс жүзінде енгізуді бастайды.

Апробацияны іске асыру оқу бағдарламаларын бейімдеуді, оқытудың жаңа әдістемелерін пайдалануды, оқу жетістіктерінің мониторингін ұйымдастыруды және енгізудің тиімділігін талдауды көздейді.

Пилоттық мектептерде ҮОЖ және ҮОБ апробациясын іске асыру шеңберінде мынадай жұмыстар жүргізілуде:

1. Жаңа МЖББС және ҮОЖ, ҮОБ сәйкес білім беру процесін ұйымдастыру.

Мақсаты: білім беру мазмұнына, оқыту әдістері мен бағалауға қойылатын жаңартылған талаптарды ескере отырып, МЖББС, ҮОЖ, оқу процесіне ҮОБ енгізу.

Іске асыру бойынша ұсыныстар:

- Жаңа МЖББС және ҮОЖ талаптарын ескере отырып, жұмыс оқу жоспарлары мен сабақ кестесін әзірлеу.

- Педагогтер мен әкімшілікке нұсқау беру.

- Педагогтердің пәндік әдістемелік бірлестіктері (ӘБ) арасында үйлестіруді қамтамасыз ету.

- Туындаған мәселелерді талқылау үшін мектепте тұрақты жиналыстар ұйымдастыру.

2. Оқу бағдарламаларын бейімдеу

Мақсаты: ҮОЖ және ҮОБ талаптарын, жаңа білім беру басымдықтары мен оқыту әдістемелерін ескере отырып, күнтізбелік-тақырыптық жоспарларды (КТЖ) түзету.

Бейімделу критерийлері:

- Жаңа стандарттар мен үлгілік оқу бағдарламаларына сәйкес оқу пәндерінің мазмұнын өзгерту.

- Сағаттық үлестіруді түзету (теория мен практика арасындағы тепе-теңдікті қамтамасыз ету үшін).

- Заманауи педагогикалық технологиялар мен цифрлық ресурстарды қосу.

- Бағалауға өзгерістер енгізу (пәндік мазмұнмен интеграцияланған базалық құндылықтардың декомпозициясы негізінде нәтижелерді бағалау).

Іске асыру бойынша ұсыныстар:

- КТЖ түзету үшін әдістемелік бірлестіктер шеңберінде педагогтердің ҮОБ-дағы өзгерістерді талқылауын ұйымдастыру;

- сынақ енгізу әдісін қолданыңыз: алдымен эксперименттік сыныптарда жаңа элементтерді сынап көріңіз, содан кейін басқа сыныптарда тәжірибені қолданып, қолдану аясын кеңейтіңіз;

- мониторинг қорытындылары бойынша мүмкін болатын түзетулер үшін бағдарламалардың икемділігін қамтамасыз ету.

Мысал: егер жаңа МЖББС және ҮОБ STEM тәсіліне назар аударуды күшейтуді талап етсе, жаратылыстану-ғылыми пәндер бойынша қысқа мерзімді сабақ жоспарында пәнаралық интеграцияны, зертханалық және зерттеу жұмыстарын көбірек қамтуы тиіс.

3. Оқытудың жаңа әдістерін қолдану

Мақсаты: оқытудың тиімділігін арттыру үшін инновациялық педагогикалық тәсілдерді енгізу.

Негізгі әдістемелер:

Цифрлық технологиялар – интерактивті платформаларды, онлайн-тестілерді, электрондық журналдарды пайдалану.

Белсенді оқыту әдістері – жобалық әрекет, кейс-әдістер, рөлдік ойындар.

Геймификация – мотивацияны арттыру үшін оқытуға ойын элементтерін енгізу.

Іске асыру бойынша ұсыныстар:

- жаңа технологияларды қолдану бойынша педагогтер үшін шеберлік сыныптарын ұйымдастыру;

- электрондық білім беру ресурстарын (ЭОР), интерактивті презентацияларды әзірлеу;

- аралас оқыту элементтерін қосу (аралас оқыту) - бетпе-бет және онлайн форматтарды үйлестіру;

- үздік педагогикалық тәжірибелер банкіні құру және мектептер арасында тарату.

Мысал: тарих мұғалімі VR технологиясын тарихи орындарға виртуалды экскурсиялар үшін қолдана алады, бұл білім алушылардың пәнге деген қызығушылығын арттырады.

4. Педагогикалық диагностика

Мақсаты: білім алушылардың білім мен құзыреттерді меңгеру деңгейін бағалау және білім беру процесін түзету.

Диагностика әдістері:

Ағымдағы бақылау – пәндік білім мен құзыреттерді, сондай-ақ базалық құндылықтардың декомпозициясы негізінде оқу нәтижелерінің қалыптасу деңгейін формативті бағалау.

Аралық бақылау – БЖБ, ТЖБ.

Қорытынды бақылау – апробацияға дейінгі және кейінгі нәтижелерді салыстырмалы талдау.

Оқу іс-әрекетін бақылау – білім алушылардың мінез-құлқын, олардың оқу-тәрбие процесіне қатысуын зерделеу.

Іске асыру бойынша ұсыныстар:

- базалық құндылықтардың декомпозициясы негізінде оқу нәтижелерін формативті бағалау жүйесін енгізу;

- негізгі пәндер бойынша диагностикалық тестілеуді ұйымдастыру;

- білім алушылардың үлгерімін бақылау үшін олардың портфолиосын пайдалану;

- нәтижелерді талдау және қажет болған жағдайда білім беру процесіне түзетулер енгізу.

Мысал: егер диагностикалық тест нәтижелері білім алушылардың контекстік есептерді шешудің төмен деңгейін көрсетсе, педагогтер

функционалдық сауаттылықты дамыту үшін контекстік тапсырмалармен жұмыс істеу тәжірибесін күшейте алады.

5. Педагогтер мен білім алушылардан кері байланыс

Мақсаты: апробацияның проблемалық аспектілерін анықтау, табысты тәжірибелерді бекіту және оларды одан әрі енгізу.

Кері байланыс жинау нысандары:

Сауалнама – педагогтар мен білім алушылар арасында ТУП және ТУПр қабылдауды бағалау үшін.

Фокус-топтар – қиындықтар мен жақсарту ұсыныстарын талқылау.

Онлайн форумдар – әртүрлі мектептердің педагогтері арасында пікір алмасу.

Бақылау күнделіктері – педагогтердің КТП-дағы өзгерістер мен оқыту әдістемесіне негізделген сабақтардың тиімділігі туралы өз бақылауларын тіркеуі.

Іске асыру бойынша ұсыныстар:

- апробацияны талқылау үшін педагогтермен және әкімшілікпен ай сайынғы кездесулер ұйымдастыру.

- апробацияға қатысушылар пікір алмасатын онлайн платформаны жүргізу.

- кері байланысты үнемі талдап, апробация процесіне түзетулер енгізу.

Мысал: егер педагогтар бағалаудың жаңа жүйесі білім алушыларға қиындық туғызатынын хабарласа, білім алушылар мен ата-аналар үшін қосымша түсіндіру сабақтарын өткізуге болады.

МЖББС-ға сәйкес ҮОЖ және ҮОБ апробациясын іске асыру – жүйелі тәсіл мен басқарудағы икемділікті талап ететін күрделі, бірақ маңызды процесс. Жаңа әдістемелерді, цифрлық құралдарды пайдалану, нәтижелерді тұрақты мониторингілеу және талдау МЖББС-ты сәтті енгізіп қана қоймай, одан әрі масштабтау үшін үздік педагогикалық тәжірибелерді анықтауға мүмкіндік береді.

2.3 Апробацияны мониторингілеу және деректерді талдау

Апробация мониторингі – бұл проблемалар мен табысты тәжірибелерді анықтау, педагогтердің, білім алушылардың, ата-аналардың пікірлерін зерттеу мақсатында деректерді жинау және талдау.

МЖББС, ҮОЖ, ҮОБ апробациялау мониторингісін енгізудің тиімділігін анықтау, білім беру нәтижелеріне әсер ететін факторларды анықтау, білім беру сапасын қамтамасыз ету бойынша негізделген және уақтылы шешімдер қабылдау үшін деректер алу мақсатында жүргізіледі.

Мониторинг білім беру ұйымдарында уәкілетті органның, облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың білім басқармаларының келісімі бойынша Академия басшысының бұйрығымен бекітілген тізбеге сәйкес жүргізіледі.

ҮОЖ және ҮОБ апробациясын тиімді басқару және ұйымдастыру үшін деңгейлік ұйымдық құрылым құрылады (1-кесте).

1-кесте. Апробация мониторингінің ұйымдастырушылық құрылымы

Мониторингке қатысушылар	Функции	
Академия, Академияның зерттеу тобы	1) Бағдарлау және шешім қабылдау 2) Пилоттық мектептерді оффлайн/онлайн форматта қолдау 3) Бастапқы мәліметтерді жинау (БМЖ) – диагностикалық тестілеу, онлайн-сауалнама, технологиялық карталар (ТК) жинау, сабақты бақылау 4) нәтижелерді өңдеу, қорытындылар негізінде есептер әзірлеу, ұсынымдар дайындау	
Облыстық және қалалық ББ, Әдістемелік кабинеттер	<i>Ұйымдастырушылық қолдау</i> Бастапқы мәліметтерді жинау (БМЖ) – диагностикалық тестілеу, онлайн-сауалнама, ТК жинау, сабақты бақылау	Мектепке іс-сапар
Пилоттық мектептер	Бастапқы мәліметтерді дайындау және жіберу	

Апробацияны іске асыру мақсатында келісім-шарт негізінде басқа ұйымдардың, оның ішінде шетелдік ұйымдардың мамандары тартылуы мүмкін.

Апробацияға қатысушылардың функциялары

1 Пилоттық мектептен апробацияға қатысушылар:

- 1) эксперименттік және бақылау сыныптарының педагогтері;
- 2) МЖББС апробациясына жетекшілік ететін пилоттық мектеп директорының орынбасары;
- 3) пилоттық мектептің директоры.

Эксперименттік сыныптар педагогтерінің функциялары:

- пәндер бойынша диагностикалық тестілеуді (кіріс бақылау жұмысы) өткізу үшін қолайлы жағдайларды қамтамасыз етеді;
- білім алушылар мен олардың ата аналары арасында жұмыс топтарының мектептеріне бару кезінде әңгімелесу және сауалнама жүргізу үшін қажетті жағдайларды қамтамасыз етеді;
- сауалнамаға, сұхбаттасуға, әңгімелесуге қатысады;
- оқу бағдарламаларының күшті және әлсіз жақтарын анықтау мақсатында пән бойынша технологиялық картаны (ТК) толтырады (2, 3-кестелер);

2-кесте. «Оқу бағдарламалары» 1-технологиялық картасы (ТК 1)
(педагогтерде қиындықтар тудырған оқу мақсаттары)

Құрметті ұстаз! Сіздің алдыңызда әр тоқсан сайын зерделенетін оқу мақсаттарының (ОМ) тізімі бар. Бұл кесте әрбір тоқсанның қорытындысы бойынша толтырылады. «Қиындықтар туындады» бағанында өзіңіз үшін қиын деп тапқан оқу мақсаттарын "+" белгісімен белгілеңіз. Егер аталған оқу мақсаттары сізге қиындық туғызбаса, онда сіз «қиындықтар туғызды» бағанын ешқандай жазбаларсыз және белгілерсіз қалдырасыз. «Мәселелер» бағанында келесі себептердің бірін немесе бірнешеуін көрсетіңіз: мақсат тұжырымдалуы түсініксіз, жас ерекшеліктеріне сәйкес келмеу, өлшенбейді, іске асыру үшін ресурстардың жетіспеушілігі. Егер сіз басқа себептерді айтқыңыз келсе, жазбаңызды өте нақты және қысқаша тұжырымдауға тырысыңыз. Осы кестені толтыруды жеңілдету үшін тоқсан бойы әрбір оқу мақсаты бойынша жазбалар мен түсініктемелер жүргізу ұсынылады.			
Педагогтің ЖСН _____ Оқу тілі _____ Пән атауы: _____			
Коды	Оқу мақсаты (оқу тоқсаны бойынша барлық)	Қиындықтар туындады	Мәселелер
<i>1 четверть</i>			
<i>2 четверть</i>			
<i>3 четверть</i>			
<i>4 четверть</i>			

3-кесте. «Оқу бағдарламаларын жалпы бағалау» 2-технологиялық картасы (ТК 2)

Құрметті ұстаз! Сіздің алдыңызда оқу бағдарламаларын бағалау критерийлері бар кесте ұсынылған. Бұл кесте үшінші тоқсанның соңында толтырылады. Барлық бағандарды толтырыңыз. Осы кестені толтыруды жеңілдету үшін әр тоқсан сайын жазбалар мен
--

түсініктемелер жүргізу ұсынылады.				
Педагогтің ЖСН _____				
Оқу тілі _____				
Пән атауы: _____				
	<i>Оқу бағдарламаларын бағалау критерийлері</i>	<i>Иә/жоқ</i>	<i>Жауабыңызды түсіндіріңіз</i>	<i>Ұсынатын шешу жолдары</i>
1	Бағдарлама мен үшін түсінікті және күрделі емес			
2	Бағдарламаны қолдану ыңғайлы			
3	Тақырыптар логикалық түрде және бірізді құрылымдалған			
4	Тақырыптар бір-бірімен өзара байланысты			

– апробация бойынша бастапқы деректердің дұрыстығына жауапты;
– директордың орынбасарына қажетті ақпараттың сапасы мен уақтылы берілуіне жауап береді.

Пилоттық мектеп директорының ҮОЖ және ҮОБ апробациясына жетекшілік ететін директор орынбасарының функциялары (бұдан әрі-директордың орынбасары):

- мектеп бойынша апробацияны үйлестіруді жүзеге асырады;
- педагогтердің, білім алушылардың және олардың ата-аналарының сауалнамасын ұйымдастырады;
- мектепті апробацияның жұмыс топтарының сапарларына дайындайды (кездесулер кестесін жасайды, фокус-топтарды қалыптастырады, сабаққа қатысу үшін сабақ кестесін дайындайды және т. б.);
- мектепті диагностикалық тестілеуге дайындауды жүзеге асырады (кіріс бақылау жұмысы);
- педагогтермен тұрақты (тоқсанның соңында 1 рет) талқылаулар өткізеді, талқылау қорытындыларын академияның онлайн-платформасында орналастырады;
- ТК толтырады (4, 5 кестелер);

4-кесте. «Проблемаларды талқылау нәтижелері» 3-технологиялық картасы (ТК 3)

<i>Құрметті респондент!</i> Бұл кестені мектеп директорының орынбасары әр тоқсанның соңында толтырады. Осы кестені толтырудың ыңғайлылығы үшін педагогикалық кеңестерде МЖББС апробациясына тартылған педагогтердің әдістемелік бірлестіктерінің отырыстарында туындайтын проблемаларды алқалы талқылау барысын нақты хаттамалау қажет.
--

Мектептің толық атауы _____ Оқыту тілі _____	
Білім беру бағдарламасының мазмұны	
Жаңа оқу бағдарламалары мен оқу жоспарлары бойынша оқытуда қандай пәндер бойынша көптеген қиындықтар болды?	<i>Мысалы, тиімді оқытуға кедергі келтіретін мәселелер анықталған пәндер.</i>
Жаңа оқу бағдарламалары мен оқу жоспарлары бойынша оқытуда қандай пәндер бойынша қиындықтар аз болды?	<i>Мысалы, проблемалық сұрақтары аз пәндер.</i>
Жаңа оқу бағдарламалары мен оқу жоспарында қандай пәндер бойынша оқуда қиындықтар болған жоқ?	<i>Мысалы, жаңа бағдарлама бойынша оқытуда ешқандай проблемалар анықталмаған пәндер.</i>
Метапәндік дағдыларды, негізгі құзыреттерді және әлеуметтік GPA бағалау	
Сабақта метапәндік дағдыларды, негізгі құзыреттерді бағалауда қандай қиындықтар туындады?	<i>Мысалы, бірыңғай бағалау критерийлерінің болмауы, пәнге интеграцияланудағы қиындықтар және т. б.</i>
Әлеуметтік GPA бағалауда қиындықтар бар ма?	
Оқу-әдістемелік кешен (ОӘК)	
Жаңа оқулықтар мен ОӘК бойынша оқыту кезінде қандай пәндер бойынша көптеген қиындықтар болды ?	
Оқулықтар мен ОӘК пайдалану кезінде қандай қиындықтар кездесті?	
Оқыту ресурстары	
Жаңа оқу бағдарламалары мен оқу жоспарлары бойынша оқыту үшін мұғалімдерге қандай пәндер бойынша біліктілікті одан әрі арттыру қажет?	
Педагогикалық тәсілдемелер	
Оқыту сапасына қандай жаңа педагогикалық тәсілдемелер оң әсер етті?	<i>Мысалы, құндылыққа бағытталған, тұлғаға бағытталған, құзыреттілік және т.б. тәсілдемелер.</i>
Қандай жаңа педагогикалық тәсілдемелерді жүзеге асыру ең қиын болды?	
Денсаулық жағдайы	
Білім алушылардың психоэмоционалды жағдайы және денсаулығы (5-кесте)	<i>Мектеп бойынша жалпы сипаттама</i>
Қазақ тіліне ерте бойлау бағдарламасы	
Бұл бағдарламаны жүзеге асыруда қандай қиындықтар туындады?	<i>Мысалы, мектептің тілдік ортасын құрудағы қиындықтар, ата-аналардың</i>

Бағдарламаны жүзеге асыруда не сәтті болды?	<i>әлсіз қолдауы және т. б.</i>
Бағдарламаны тиімді жүзеге асыру үшін кәсіби қолдау мен оқыту жеткілікті ме?	<i>Қандай қосымша тренингтер немесе кеңестер тапсырмаларды жақсырақ орындауға көмектеседі?</i>
Пәндік-тілдік интеграция негізінде екінші және үшінші тілдерде тілдік емес пәндерді оқыту әдістемесі	
Бұл әдістемені жүзеге асыруда қандай қиындықтар туындады? Әдістемені жүзеге асыруда не сәтті болды?	<i>Мысалы, мұғалімнің, білім алушылардың екінші немесе үшінші тілді меңгеру деңгейінің жеткіліксіздігі, күрделі ұғымдарды аудару мен түсіндірудегі қиындықтар, бейімделген оқу материалдарын таңдау және т. б.</i>
Оқу жетістіктерін бағалауда қиындықтар бар ма?	<i>Мысалы, қателіктердің тақырыпты білмеуімен немесе тілдік қиындықтармен қанишалықты байланысты екенін анықтауда қиындықтар бар ма</i>
Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды оқыту	
Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуда қандай қиындықтар туындады? Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуда не сәтті болды?	
Білім берудің базалық құндылықтарының декомпозициясы негізінде оқыту мен тәрбиелеуді интеграциялау әдістемесі	
Құндылықтарды оқу пәндерінің мазмұнына кіріктіруде қандай қиындықтар туындайды? Негізгі құндылықтардың декомпозициясына негізделген нәтижелерді бағалауда қандай қиындықтар туындады?	

5-кесте. «Білім алушылардың денсаулық жағдайы» 4-технологиялық картасы (ТК 4)

Бұл технологиялық картаны мектептің медицина қызметкерінің (елді мекеннің, мектепте медицина қызметкерінің штат бірлігі болмаған жағдайда) қатысуымен мектеп директорының орынбасары толтырады. Бұл кесте екі рет - оқу жылының басында (15 қыркүйекке дейін) және үшінші тоқсанның соңында (20 наурыздан кешіктірмей) толтырылады.							
Мектептің толық атауы _____							
Сынып (сынып литері) _____							
№	Білім алушы	Бой ы	Са лм	Көз көруі	Созылм алы	Дене мүсінінің бұзылысы	Ауру бойынш

	ЖСН	(см)	ақ (кг)	Оқу жылының басы (қанағ- лық/қана ғ-сыз)	Оқу жылының соңы (қанағ- лық/қана ғ-сыз)	аурулар	Оқу жылының басы (қанағ- лық/қана ғ-сыз)	Оқу жылының соңы (қанағ- лық/қана ғ-сыз)	а сабақты босатқан (оқу күндерін ің жалпы санының %)
1									
2									

- мектеп бойынша бастапқы деректер жинақталуының дұрыстығына жауап береді;
- қажетті ақпараттың сапасы мен уақтылы берілуіне жауап береді;
- Академиядан сұрау түсуіне қарай қажетті ақпаратты жинауды, өңдеуді және беруді жүзеге асырады;
- сауалнамаға, сұхбаттасуға, әңгімелесуге қатысады;
- Академияға тапсыру үшін апробация қорытындылары (аралық және қорытынды) бойынша есептер жасайды.

Пилоттық мектеп директорының функциялары:

- мектеп бойынша ұсынылатын ақпараттың дұрыстығы мен толықтығы үшін жауапты болады;
- мектепте өткізілетін апробация сапасына жауап береді;
- мониторингтің технологиялық карталарына сәйкес апробация бойынша ақпаратты уақтылы жинау мен беруді бақылауды жүзеге асырады (6-кесте);

6-кесте. Мониторингтің технологиялық карталары

№	Технологилық карталар		БМЖ ТК	Орындаушы	Мерзімі
1	Педагогтар мен білім алушылар бойынша мәліметтер базасы			директордың орынбасары	оқу жылының басында (15 қыркүйекке дейін) және үшінші тоқсанның соңында (20 наурыздан кешіктірмей)
2	оқу бағдарламалары мен оқу жоспарлары (ТК 1)				
	1.1	педагогтерде қиындық тудырған оқу мақсаттары	ТК 1	пән педагогтері	әр тоқсанның соңында
	1.2	оқу бағдарламаларын жалпы бағалау	ТК 2		үшінші тоқсанның соңында
3	білім беру процесі (ТК 2)				
	2.1	мәселелерді талқылау нәтижелері	ТК 3	директордың орынбасары	әр тоқсанның соңында (талқылау қорытындысы бойынша)
4	білім алушылардың денсаулық жағдайы (ТК 3)				

	2.2	білім алушылардың денсаулық жағдайы	ТК 4	директордың орынбасары	оқу жылының басында (15 қыркүйекке дейін) және үшінші тоқсанның соңында (20 наурыздан кешіктірмей)
--	-----	-------------------------------------	------	------------------------	--

- мектептің педагогикалық кеңесінде және ата аналар жиналыстарында ҮОЖ және ҮОБ апробациялау мәселелерін талқылауды ұйымдастырады;
- сауалнамаға, сұхбаттасуға, әңгімелесуге қатысады;
- апробация қорытындысы бойынша есепті жасауға қатысады.

2. Облыстық және қалалық білім басқармаларынан мониторинг қатысушылары:

- аудандық (қалалық) білім бөлімдерінің әдіскерлері;
- облыстық, Астана, Алматы, Шымкент қалаларының білім басқармаларының әдіскерлері.

Аудандық (қалалық) білім бөлімдері әдіскерлерінің функциялары:

- аудан (қала) бойынша мониторингті үйлестіруді жүзеге асырады;
- ауданның (қаланың) пилоттық мектептерін апробацияның жұмыс топтарының сапарларына дайындауды жүзеге асырады (кездесулер кестесін жасайды, фокус-топтарды қалыптастырады, сабаққа қатысу үшін сабақ кестесін дайындайды және т. б.);

- пилоттық мектептерде ҮОЖ және ҮОБ апробациясына байланысты проблемалық мәселелерді анықтау мақсатында өткізілетін тұрақты (тоқсан соңында 1 рет) талқылауларға қатысады;

- облыстық және Астана, Алматы, Шымкент қалаларының білім басқармаларының әдіскеріне қажетті ақпараттың сапасы мен уақтылы берілуіне жауап береді;

- Академиядан сұрау түсуіне қарай қажетті ақпаратты жинауды, өңдеуді және беруді жүзеге асырады.

Облыстық, Астана, Алматы, Шымкент қалаларының білім басқармалары әдіскерлерінің функциялары:

- облыс бойынша апробацияны үйлестіруді жүзеге асырады;
- облыстың пилоттық мектептерін жұмыс топтарының сапарларына дайындау процесін бақылайды;

- пилоттық мектеп әкімшілігімен проблемалық мәселелерді анықтау мақсатында апробация барысын талқылайды;

- Академияға қажетті ақпараттың сапасы мен уақтылы берілуіне жауап береді;

- Академиядан сұрау түсуіне қарай қажетті ақпаратты жинауды, өңдеуді және беруді жүзеге асырады.

3 Академияның функциялары:

- Академия апробацияға жалпы басшылықты жүзеге асырады;
- Академия апробацияның барлық кезеңдерінің міндеттерін анықтайды;

- Академия апробацияның құрылымы мен технологиялық карталарын әзірлейді;
- Академия пилоттық мектептерге бару кестесін жасайды;
- Академия тестілеу, сапарлар, апробация шеңберінде қажетті ақпаратты беру мерзімдері туралы ақпараттық хаттар дайындайды;
- Академия бастапқы деректерді жинауды (БМЖ) жүзеге асырады, ақпарат ағынын өңдейді;
- Академия алынған мәліметтерге талдау жүргізеді;
- Академия оқу жоспарларын, бағдарламаларын апробациядан өткізу процесіне байланысты проблемаларды анықтайды;
- Академия апробация нәтижелерін қорытындылайды, қорытындыларды тұжырымдайды;
- Академия проблемаларды шешудің нұсқаларын әзірлейді (МЖББС, оқу бағдарламаларына өзгерістер енгізу бойынша ұсынымдар);
- Академия «Мектептерге сапар жөніндегі нұсқаулықты» (7-кесте), сауалнамаларды, сұхбат сұрақтарын, сабақтарды бақылау парақтарын (8-кесте) әзірлейді;

7-кесте. Мектептерге сапар жөніндегі нұсқаулық

Мектептерге сапар жөніндегі нұсқаулық

Жалпы ережелер

Пилоттық мектептерге сапар МЖББС-қа сәйкес ҮОЖ, ҮОБ апробациясының мониторингісінің бөлігі болып табылады.

Сапарлардың мақсаты: бастапқы деректерді талдау нәтижесінде анықталған проблемалық мәселелерді бағалау және тексеру.

Міндеттері:

- МЖББС-қа сәйкес ҮОЖ, ҮОБ сәтті енгізуге ықпал ететін факторларды анықтау;
- МЖББС-қа сәйкес ҮОЖ, ҮОБ табысты енгізуге кедергі келтіретін факторларды анықтау;
- МЖББС, ҮОЖ, ҮОБ мазмұнына қажетті өзгерістер енгізу бойынша ұсынымдар әзірлеу.

Сапар сабақтарды бақылаудан және мектеп басшылығымен, педагогтермен, ата-аналармен және білім алушылармен кездесулерден тұрады. Апробация мониторингінің жұмыс топтарының құрамына кіреді: Академияның зерттеу тобы, облыстық және қалалық білім басқармаларының әдіскерлері.

Мектептерге сапарларға дайындық кезінде жұмыс топтарының мүшелері міндетті:

- сапар бағдарламасын келісу;
- барлық қажетті құжаттарды (сабақтарды бақылау парақтары, сұхбат сұрақтары, фокус-топтар, сабақ кестесі) және жабдықты (ноутбук, камера, диктофон)дайындау;
- рөлдер мен міндеттерді топ мүшелері арасында бөлу.

8-кесте. Мектептерге сапар бағдарламасы

Мектептерге сапар бағдарламасы			
Сапар жоспарланған мектеп атауы _____			
Сапар күні: _____			
Команда мүшелерінің тізімі:			
№	Қызметкер аты-жөні	Ұйымы	Жетекшілік ететін пәні
1-күн			
Уақыты	Іс-шара	Ескертулер	
	Әкімшілікпен кездесу (кіріспе нұсқаулық)	<i>Сапардың мақсаты, сапар бағдарламасы, үлгілік сұрақтар, жұмыс кестесін нақтылау</i>	
	Мектеп бойынша экскурсия	<i>Бар болса мектептен ғимараттың сызбасын және кабинеттердің орналасуын сұрау</i>	
	Пәндер бойынша сабақтарды бақылау	<i>Сабақты бақылау парағын қараңыз</i>	
	Білім алушылармен әңгімелесу		
	Мұғалімдермен әңгімелесу		
	Қатысқан сабақтар бойынша педагогтерге кері байланыс беру (қажет болған жағдайда)		
	Мектептегі жұмыс нәтижелерін талқылау үшін топ кездесуі		
2-күн			
Уақыты	Іс-шара	Ескертулер	
	Пәндер бойынша сабақтарды бақылау	<i>Сабақты бақылау парағын қараңыз</i>	
	Ата - аналармен әңгімелесу		
	Психологпен және мектеп фельдшерімен (бар болса) әңгімелесу	<i>Білім алушылардың психоэмоционалды және физикалық жағдайы</i>	
	Педагогтермен әңгімелесу (егер барлық педагогтер 1-ші күні қамтылмаса)		
	Қатысқан сабақтар бойынша педагогтерге кері байланыс беру (қажет болған жағдайда)		
	Әкімшілікпен қорытынды кездесу	<i>Сапарды талқылау, ұсыныстар</i>	
	Мектептегі жұмыс нәтижелерін талқылау үшін топ кездесуі		

8-кесте. Сабақты бақылау парағы

Сабақты бақылау парағы	
Күні	

Сынып		
Пән		
Оқыту тілі		
Сабақ тақырыбы		
Оқу мақсаты		
Сабақ мақсаты		
Сыныпта білім алушылар саны		
Сабаққа қатысушылардың саны		
Бақылаушы (лар)		
Мұғалімнің іс-әрекетін бақылау фокусы	Бақылаушының пікірлері	
	Жағымды аспектілері	Жақсартуды қажет ететін аспектілер
Педагогикалық тәсілдемелерді іске асыру		
Білім беру ортасы (сабақтағы психологиялық климат, сабақтағы қауіпсіздік)		
Сабақты ұйымдастыру формасын таңдаудың орындылығы		
Оқу қызметінің оқу мақсатына сәйкестігі		
Белсенді оқыту әдістерін қолдану (білім алушылардың ақыл-ой белсенділігін белсендіру)		
Сабақтың барлық кезеңдерінде нәтижеге жету		
Оқу материалының қолжетімділігі		
Білім алушылардың ерекшеліктерін есепке алу (саралау)		
Оқу мақсаттары, құндылықтар мен икемді дағдылар арасындағы байланысты жүзеге асыру		
Білім алушының іс-әрекетін бақылау фокусы		
Білім алушылардың оқу қызметіне белсенді қатысуы		
Білім алушылар ұсынылған тапсырмаларды орындай ма		
Білім алушылар рефлексия жасайды, сабақта не болып жатқанын бағалайды		
Ресурстарды пайдалану		
Мұғалім сабақта ОӘК қолданады		
Білім алушылар оқулықта баяндалған мәтіндердің мағынасын түсінеді		
Білім алушылар оқулықтарда баяндалған тапсырмаларды түсінеді		
Білім алушылар жұмыс		

дәптерлерінде ұсынылған тапсырмаларды түсінеді		
Формативті бағалауды қолдану		
Педагог пәндік білім мен дағдыларды бағалайды		
Педагог оқу нәтижелерін негізгі құндылықтардың декомпозициясын ескере отырып бағалайды		
Құндылықтарды іске асыру		
МЖББС базалық құндылықтары оқу процесінде көрініс таба ма		
Қорытындылар		
Жалпы қорытындылар (әр бөлім бойынша түйіндеме):		
Ұсыныстар (әр бөлім бойынша):		

- Академия салыстыру үшін оқу жылының басында пилоттық мектептердің эксперименттік және бақылау сыныптарының білім алушыларынан мәліметтер жинау үшін негізгі пәндер бойынша диагностикалық тесттер әзірлеуді ұйымдастырады;

- Академия пилоттық мектептерге бару логистикасын әзірлейді;
- Академия апробацияның жұмыс топтарының құрамын қалыптастырады;

- Академия мониторингтің жұмыс топтарының мүшелеріне нұсқаулық өткізеді;

- Академия апробацияны дайындау және өткізу кестесін әзірлейді;
- Академия апробацияға қатысушыларды оқытуды жүргізеді;
- Академия офлайн/ онлайн режимінде апробация мәселелерін талқылауға бастамашылық етеді;

- Академия барлық туындаған мәселелер бойынша педагогтермен тұрақты байланыста болады;

- Академия апробация бойынша қорытынды есеп жасайды.

МЖББС сәйкес ҰОЖ, ҰОБ апробациядан өткізу мониторингінің кезеңдері мен рәсімдері

Алдын ала кезең: статистикалық көрсеткіштерді жинау және талдау, білім алушыларды диагностикалық тестілеу (қыркүйектің 2-3-ші аптасы).

Директорлардың орынбасарлары педагогтер мен білім алушылар бойынша мәліметтер базасын толтырып, Академияға береді.

Академия пилоттық мектептердің статистикалық көрсеткіштерін өңдейді, сондай-ақ облыстық және қалалық білім басқарламалары әдіскерлерімен бірлесіп, 1-сынып оқушыларын диагностикалық тестілеуді (кіре берісте) ұйымдастырады, олардың мектепке дейінгі білім беру бағдарламасының күтілетін нәтижелеріне сәйкес мектепте оқуға дайындық деңгейін анықтау

үшін, сондай-ақ өткен жылғы бағдарламаларының меңгеру деңгейін бағалау үшін пилоттық мектептердің 2-9-сыныптарында өткізіледі.

Диагностикалық тестілеуді (кіріс бақылау жұмысы) пилоттық мектептердің педагогтері жүргізеді, оның жүзеге асырылуын директордың оқу-тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары бақылайды және атқарылған жұмыс туралы есепті ақпаратты және тестілеу нәтижелерін өңдеу және талдау үшін Академияға береді.

1-кезең: Бастапқы деректерді жинау және бастапқы өңдеу (қазан, желтоқсан).

Бастапқы деректерді жинау (ТК1, ТК3, ТК4 толтыру және онлайн-сауалнама) педагогтерден, білім алушылардан, әкімшіліктерден және ата-аналардан оқу бағдарламалары, оқу жоспарлары, оқулықтар және ОӘК туралы кері байланыс алу мақсатында жүргізіледі.

Педагогтер ТК 1 толтырады.

Директорлардың орынбасарлары ТК 3, ТК 4 толтырады.

Осы кезеңде бастапқы деректерді жинау жүзеге асырылады, ОблУО және горо әдіскерлері пилоттық мектептердің ТК-ны уақтылы толтыруын бақылайды және оларды толтыру және Академияға ақпарат беру кезінде консультациялық көмек көрсетеді. 2-ші тоқсанды аяқтағаннан кейін облыстық және қалалық білім басқарламалары әдіскерлері педагогтер, білім алушылар, әкімшілік және ата-аналар арасында онлайн-сауалнама жүргізу процесін ұйымдастырады және бақылайды және атқарылған жұмыс туралы есепті ақпаратты Академияға береді.

2 кезең: Бастапқы деректерді талдау (қараша, қаңтар).

Бастапқы деректерді талдау ТК1, ТК3, ТК4 ақпараттарын өңдеу және оқу бағдарламалары мен оқу жоспарларына, ОӘК-ге қажетті өзгерістер енгізу туралы алдын ала ұсынымдар әзірлеу үшін сауалнама нәтижелері негізінде жүргізіледі.

Бастапқы деректерді талдауды Академияның зерттеу тобы жүзеге асырады және пәндер, оқулықтар мен ОӘК бойынша оқу бағдарламалары мен жоспарларын пайдалану кезінде педагогтерде туындайтын проблемалардың тізімін жасайды.

Деректерді өңдеп, талдағаннан кейін Академия дәлелдемелерді зерттеу және одан әрі зерттеу үшін пәндер бойынша есептер мен алдын ала қорытындылар дайындайды. Осы талдау негізінде Академияның зерттеу тобы 3-ші кезеңде қосымша зерттеуді қажет ететін бағыттарды анықтайды.

3 кезең: Мектептерге сапар (ақпан)

Мектептерге сапарлар бастапқы деректерді талдау кезеңінде анықталған проблемаларды зерделеу, апробация кезеңінде мектептерге әдістемелік қолдау көрсету мақсатында жүргізіледі және *бақылау функцияларын атқармайды.*

Сапар барысында педагогтердің, білім алушылардың, ата-аналардың және мектеп әкімшілігінің оқу бағдарламалары мен жоспарларының, оқулықтар мен ОӘК сапасы туралы пікірлері зерделенеді, сынақтан өткізу процесінде мектеп әкімшілігі тарапынан педагогтерді қолдау деңгейі айқындалады.

Академияның зерттеу тобының өкілдері мен облыстық және қалалық білім басқарламалары әдіскерлері құрамынан мониторингтің жұмыс топтары мектептерге барады, сабақтарды бақылайды және әкімшілікпен, педагогтермен, білім алушылармен және олардың ата-аналарымен деректерді триангуляциялау үшін әңгімелеседі (фокус-топ).

Деректерді жұмыс тобы «Мектептерге сапар жөніндегі нұсқаулыққа» сәйкес сабақтарды бақылау парақтары, әңгімелесу хаттамалары, фотосуреттер мен аудиожазбалар арқылы тіркейді және пәндер бойынша есептерді өңдеу, талдау және дайындау үшін Академияға жібереді.

3-тоқсанның соңында мұғалімдер ТК1, ТК2 толтырады, директорлардың орынбасарлары ТК 3, ТК4 толтырады.

4 кезең: Статистикалық көрсеткіштерді түзету және талдау, шығу диагностикалық тестілеу (сәуір)

А. Статистикалық көрсеткіштерді түзету.

Б. Білім алушыларды шығыс диагностикалық тестілеу

Диагностикалық тестілеу (шығу) жаңа оқу бағдарламалары бойынша білім алушылардың дамуындағы прогресті өлшеуге бағытталған.

Тестілеуді пилоттық және бақылау мектептерінің педагогтері жүргізеді, оның жүзеге асырылуын директордың оқу-тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары бақылайды және атқарылған жұмыс туралы есепті ақпаратты және тестілеу нәтижелерін өңдеу және талдау үшін Академияға береді.

Тестілеу нәтижелері бойынша пилоттық мектептердің білім алушыларының кіру және шығу тестілеу деректері негізінде даму деңгейіне салыстырмалы талдау жүргізіледі.

4-тоқсанның соңында мұғалімдер ТК 1 толтырады, директорлардың орынбасарлары ТК 3 толтырады.

5-кезең: МЖББС, ҮОЖ, ҮОБ-ға өзгерістер енгізу бойынша қорытындылар мен ұсынымдар (мамыр)

Академия нәтижелерге талдау жүргізеді, сондай-ақ жиналған деректерді модерациялайды, қорытындыларды жалпылау негізінде қорытындылар дайындайды, ұсынымдар әзірлейді, МЖББС, ҮОЖ, ҮОБ жақсарту бойынша қажетті шараларды ұсынады.

Барлық енгізілген өзгерістері бар құжаттардың түпкілікті нұсқаларын ҚР Оқу-ағарту министрлігі бекітеді және барлық мүдделі тараптардың назарына жеткізіледі.

3. АПРОБАЦИЯ НӘТИЖЕЛЕРІН ТАЛДАУ ӘДІСТЕМЕСІ

МЖББС сәйкес ҮОЖ және ҮОБ апробациясының нәтижелерін талдау олардың орта білім беру ұйымдарының білім беру процесіне қаншалықты сәтті енгізілгенін бағалауға мүмкіндік береді.

Тестілеу және оның нәтижелерін талдау стандарттарды жаппай енгізудегі мүмкін қиындықтарды анықтауға көмектеседі.

Деректерді талдау негізінде МЖББС-тың күшті және әлсіз жақтары анықталады, бұл оның мазмұны мен оқыту тәсілдерін түзетуге көмектеседі.

Бұл апробация стандарттардың білім беру мақсаттарына қаншалықты ықпал ететінін анықтауға көмектеседі.

Деректер педагогтердің, білім алушылардың және олардың ата-аналарының пікірлері мен ұсыныстарын қамтиды, бұл олардың тәжірибесі мен қажеттіліктерін ескеруге мүмкіндік береді. Деректерді талдау негізінде педагогтерге, мектеп әкімшіліктеріне және білім беруді басқару органдарына ұсыныстар жасалады.

Деректерді талдау аймақтар, мектептер және білім алушылар топтары арасындағы білім сапасындағы айырмашылықтарды анықтауға көмектеседі. Бұл теңсіздікті азайту және сапалы білімге тең қол жетімділікті қамтамасыз ету шараларын жасауға мүмкіндік береді.

МЖББС-қа сәйкес ҮОЖ және ҮОБ апробациялау деректерін өңдеу және талдау үш негізгі бағытты қамтиды:

- сандық;
- сапалы;
- салыстырмалы талдау.

Бағыттардың әрқайсысының өзіндік әдіснамалық тәсілі, деректерді жинау, өңдеу және түсіндіру алгоритмдері бар.

Сандық талдау диагностикалық тестілеу, сауалнама және бағалаудың басқа түрлері кезінде алынған сандық деректерді өңдеуге бағытталған. Оны жүзеге асыру үшін диагностикалық тестілеу нәтижелерін статистикалық өңдеу, сауалнамалық деректерді талдау және айнымалылар арасындағы жасырын қатынастарды анықтауға мүмкіндік беретін факторлық талдау әдістері қолданылады.

Процесс деректерді жинауды (диагностикалық жұмыстардың нәтижелері, білім алушылардан, ата-аналардан, педагогтердан алынған сауалнамалық деректер), оларды кейіннен өңдеуді (ыңғайлы форматтарға түрлендіру, дұрыстығын тексеру, сауалнамалық деректерді кодтау), талдау жүргізуді (орташа мәндерді, медианаларды, дисперсиялық және корреляциялық талдауды, сондай-ақ білім беру нәтижелеріне әсер ететін факторларды анықтау үшін регрессиялық талдауды) қамтиды.

Проблемалық аймақтарды анықтауға, білім беру нәтижелерінің МЖББС мақсаттарына сәйкестігін анықтауға және оқу бағдарламаларын жетілдіру бойынша ұсыныстар беруге мүмкіндік беретін графиктер, диаграммалар және

кестелер түріндегі деректерді визуализациялау мониторинг нәтижелерін өңдеу процесінде маңызды кезең болып табылады.

Сапалық талдау оқу бағдарламаларының мазмұнын, оқыту әдістемелерін бағалауға және білім беру процесіне қатысушылардың пікірлерін анықтауға бағытталған. Ол сараптамалық бағалау, оқу материалдарының контент-талдауы және педагогтер мен білім алушылардың пікірлерін талдау арқылы жүзеге асырылады.

Сапалық талдау алгоритмі талдау критерийлерін анықтауды (білім беру стандарттарына сәйкестігі, логикалық құрылымы, әдістемелік негізділігі, материалдың қолжетімділігі), деректерді жинауды (сұхбат жүргізу, фокус-топтарды ұйымдастыру, ОӘК зерттеу), деректерді өңдеуді (контент-талдау, деректерді кодтау, сауалнама және тестілеу нәтижелерімен салыстыру) және қорытындыларды қалыптастыруды қамтиды.

Сапалық талдау нәтижелері оқу бағдарламаларының қай элементтері пысықтауды қажет ететінін, қандай әдістемелік тәсілдер неғұрлым тиімді екенін және оқу бағдарламаларының мазмұнын қалай жақсартуға болатынын анықтауға мүмкіндік береді.

Салыстырмалы талдау жаңа стандарттар мен оқу бағдарламаларының алдыңғы нұсқаларға және халықаралық тәжірибеге сәйкестігін бағалауға мүмкіндік береді.

Салыстырмалы талдауда қолданылатын әдістерге тарихи-педагогикалық талдау, бенчмаркинг және салыстырмалы кестелер мен матрицалар әдісі жатады. Талдау процесі салыстыру объектілерін таңдаудан басталады (МЖББС, алдыңғы стандарттар, халықаралық аналогтар талдайды), содан кейін салыстыру критерийлері анықталады (бағдарламалардың құрылымы, оқыту және бағалау әдістемелері, қазіргі білім беру талаптарына сәйкестігі), айырмашылықтар мен ұқсастықтарға талдау жасалады, содан кейін жаңа бағдарламалардың қандай элементтері алдыңғы нұсқалардан асып түсетіні, қандай халықаралық бағдарламалар бар екендігі туралы тұжырымдар жасалады әдістемелер бейімделуі мүмкін және қандай бағыттар одан әрі жетілдіруді қажет етеді.

МЖББС-ға сәйкес ҮОЖ және ҮОБ апробациясының нәтижелері туралы объективті қорытындыларды тұжырымдау мақсатында білім алушылардың үлгерімі, педагогтер мен білім алушылардың оқу бағдарламасына қанағаттану деңгейі, оқыту сапасы және басқа да факторлар сияқты әртүрлі көрсеткіштер арасындағы өзара байланысты бағалау жүргізіледі. Корреляцияны қалай есептеу керектігі туралы қадамдық сипаттама:

Корреляцияны бағалау үшін көрсеткіштер арасындағы болжамды байланыс туралы гипотеза тұжырымдалады. Мысалы, білім алушылардың үлгерімі мен олардың бағдарламаға қанағаттануы арасындағы байланыс апробациядан өткізілетін оқу бағдарламасының, оқытудың жаңа тәсілдерінің тиімділігін көрсете алады. Көрсетілген корреляцияны тексеру үшін келесі көрсеткіштер таңдалады:

- білім алушылардың үлгерімі;
- білім алушылардың оқу бағдарламасына қанағаттану деңгейі.

Тұжырымдалған көрсеткіштерге сәйкес келесі мәліметтер жиналады:

- пилоттық мектептердің эксперименттік және бақылау топтарының диагностикалық тестілеу, формативті бағалау, БЖБ, ТЖБ нәтижелері;
- фокус-топтармен әңгімелесу, сауалнама нәтижелері;
- қанағаттану сауалнамасының нәтижелері.

Деректер түріне сәйкес корреляция әдісін таңдау жүзеге асырылады:

- Пирсонның корреляция коэффициенті — екі үздіксіз айнымалы арасындағы сызықтық байланыс үшін;
- Спирменнің корреляция коэффициенті — дәрежелік деректер немесе сызықтық емес байланыстар үшін;
- Кендаллдың корреляция коэффициенті — қайталанатын мәндері бар шағын үлгілер немесе деректер үшін.

Корреляция коэффициентін есептеу үшін статистикалық бағдарламаларды немесе құралдарды (мысалы, Excel, SPSS, R, Python) пайдаланылады.

Корреляция коэффициенті (r) -1 - ден 1 — ге дейінгі мәндерді қабылдай алады, мұнда «1» оң байланысты; «-1» - теріс байланыс, ал «0» - байланыстың болмауын көрсетеді.

Корреляцияны бағалау нәтижелері негізінде көрсеткіштердің өзара байланысы туралы қорытындылар тұжырымдалады. Мысалы, егер оқушылардың үлгерімі мен олардың оқу бағдарламасына қанағаттануы арасында оң корреляция табылса, бұл бағдарламаның тиімділігін көрсетуі мүмкін.

Деректерді визуализациялау үшін графиктер салуға болады, мысалы, айнымалылар арасындағы байланысты визуалды түрде көрсету үшін шашырау диаграммасы

Осылайша, корреляция әдісі бір көрсеткіштің өзгеруі екіншісінің өзгеруімен қаншалықты байланысты екенін бағалауға көмектеседі, бұл оқу бағдарламаларының тиімділігін талдауға пайдалы.

МЖББС және үлгілік оқу бағдарламаларына сәйкес ҮОЖ және ҮОБ апробация деректерін өңдеуге және талдауға кешенді тәсіл олардың тиімділігін объективті бағалауды қамтамасыз етеді. Сандық әдістер статистикалық негізделген тұжырымдар жасауға мүмкіндік береді, сапалық мәселелер мәселелердің терең себептерін талдайды, ал салыстырмалы талдау өзгерістер динамикасын және халықаралық стандарттарға сәйкестігін көрсетеді. Нәтижесінде білім беру бағдарламаларын жетілдіру және олардың тиімділігін арттыру бойынша нақты ұсыныстар әзірлеу мүмкіндігі пайда болады.

МЖББС-ға сәйкес ҮОЖ және ҮОБ апробация деректерін талдау болашақта қоғам мен экономиканың қажеттіліктеріне жауап беретін тұрақты және прогрессивті білім беру жүйесін құруға ықпал етеді.

Осылайша, МЖББС-ға сәйкес ҮОЖ және ҮОБ апробациядан өткізу деректерін талдау білім беру жүйесін жетілдірудің, оның бәсекеге қабілеттілігін және қазіргі заманғы талаптарға сәйкестігін қамтамасыз етудің негізгі құралы болып табылады.

ҚОРЫТЫНДЫ

2025-2026 оқу жылына жоспарланған бастауыш, негізгі және жалпы орта білім берудің МЖББС-ға сәйкес ҮОЖ және ҮОБ апробациясы білім беру процесінің сапасын арттыруға бағытталған. Апробацияланған оқу бағдарламаларын енгізу білім беру мазмұнын жетілдіруге және білім беру қызметін оңтайландыруға мүмкіндік береді. Апробация МЖББС, ҮОЖ, ҮОБ енгізу процесінің маңызды бөлігі бола отырып, оларды одан әрі жетілдіру үшін деректерді жинау, талдау және пайдалану арқылы оқу материалдарының сапасын жақсартуға ықпал етеді.

Қазіргі заманғы білім беру үрдістерін ескере отырып әзірленген бастауыш және негізгі орта білім берудің үлгілік оқу жоспарлары мен бағдарламаларын апробациялау әдіснамасында апробация процесін оңтайландырудың тиімді әдістері мен тетіктері ұсынылған.

Әдіснамада бастауыш, негізгі және жалпы орта білім берудің үлгілік оқу бағдарламаларын апробациядан өткізуге қатысушылар, олардың функциялары, сондай-ақ апробациядан өткізудің негізгі кезеңдері мен технологиялары сипатталған. Әзірленген әдіснама процестің барлық қатысушылары, соның ішінде пилоттық мектептердің әкімшілігі және аймақтық деңгейде білім беру мәселелерімен айналысатын облыстық және қалалық білім басқармалары өкілдері үшін практикалық маңызы бар.

Бастауыш, негізгі және жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарлары мен бағдарламаларын сынақтан өткізу әдіснамасын 2025-2026 оқу жылында жаңа оқу материалдарын тиімді енгізу және бағалау үшін сынақтан өткізуді ұйымдастырушылар мен қатысушылар пайдалана алады.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ДЕРЕККӨЗДЕРДІҢ ТІЗІМІ

1. Методические рекомендации по сопровождению апробации типовых учебных планов и типовых учебных программ начального, основного среднего уровней образования с учетом современных тенденций в образовании,-Нур-Султан: НАО им. И. Алтынсарина, 2022. -140 С.
2. Методические рекомендации по внедрению обновленного ГОСО и ТУП. - Астана: НАО имени Ы. Алтынсарина, 2024. – 40 с.
3. Методические рекомендации по научно-методическому сопровождению ГОСО – Астана: НАО имени Ы. Алтынсарина, 2023. – 80 с.
4. Мониторинг качества знаний обучающихся организаций образования – г. Астана: Национальная академия образования им. И. Алтынсарина, 2022.– 1600 с

МАЗМҰНЫ

Кіріспе	3
1 Жалпы ережелер	4
2 Апробация өткізу технологиясы	6
3 Апробация нәтижелерін талдау әдістемесі	28
Қорытынды	32
Пайдаланылған дереккөздердің тізімі	33